

«ТҰРАН-АСТАНА» УНИВЕРСИТЕТІ

БЕКІТІЛГЕН

«Тұран-Астана» университеті

Академиялық Кеңестің шешімімен

« 26 » 10 2022 ж. № 3 хаттама

КЕШЕНДІК ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

6B04105 – «Мемлекеттік және жергілікті басқару» білім беру бағдарламасы

Бағдарлама «Тұран-Астана» университеті «Бизнес және әкімшік» кафедрасымен құрастырылған

Бағдарлама «Бизнес және әкімшік» кафедрасының отырысында талқыланған
«16» 10 202__ ж. № 3 хаттама

«Бизнес және әкімшілік» кафедрасының меңгерушісі

 Бекбусинова Г.К.

1. Кешендік емтиханның мақсаты

6B04105 – «Мемлекеттік және жергілікті басқару» ОБ бойынша ұсынылған кешендік емтихан бағдарламасы 2018 жылғы 31 қазандағы БЖҒМ №604 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (өзгерістер мен қосымшаларға сәйкес), «Тұран-Астана» университетінің Академиялық саясатына негізделген (өзгерістер мен қосымшаларға сәйкес).

Кешендік емтихандардың мақсаты – түлектердің дайындау деңгейінің МЖМББС-ға сәйкестігін анықтау болып табылады. Емтихан өткізу барысында түлектердің 6B04105 – «Мемлекеттік және жергілікті басқару» ОБ мен бизнес және басқару бакалавры дәрежесіне түлектің теориялық білімі де, тәжірибелік дағдысы да тексеріледі.

2. Кешенді емтиханды өткізудің реті (регламент)

Қорытынды аттестация бір кешендік емтихан түрінде өткізіледі келесі пән де бойынша;

- Экономиканы мемлекеттік реттеу;
- Мемлекеттік және нысаналы бағдарламаларды әлеуметтік-экономикалық болжау;
- Мемлекеттік басқару теориясы;
- Аймақтық экономика және басқару.

Қорытынды аттестация академиялық күнтізбеге сай өткізіледі. Емтиханға оқытудың толық курсы аяқтаған (кемі 240 кредитті игерген) және оқу жоспарымен қарастырылған алдын-ала өткізілген аттестациялық сынақтан табысты өткен тұлғалар жіберіледі.

Кешендік емтиханды қабылдауды аттестаттау комиссиясы (АК) жүзеге асырады. АК төрағасы және комиссияның жеке құрамы «Тұран-Астана» университет ректорымен бекітіледі.

Кешендік емтиханның бағдарламасы, студенттердің назарларына, емтиханның алдын ала болжамдалынған күніне дейін бір айдан кеш емес уақытта жеткізіледі.

АК студенттің жауаптарын талқылауды және қорытынды бағалауды баллдық-рейтингтік мәнде анықтай отырып, жабық отырыста өткізеді (кесте).

Мамандық бойынша екі кешенді емтиханның нәтижелерін АК жабық отырысы жабылған соң бірден студенттің назарына жеткізіледі. Кешендік емтиханда «қанағаттанарлықсыз» бағасын алған студентте осы оқу жылында емтиханды қайта тапсыру құқығы болмайды.

3. Студенттердің білімдерін бағалау критерийлері мен көрсеткіштері

№	Әріптік жүйедегі баға	Баллардың цифрлық эквиваленті	%-тік құрауы	Дәстүрлік жүйе бойынша баға	Бағалаудың критерийлерінің көрсеткіштері
1	2	3	4	5	6
	A	4,0	95-100	өте жақсы	1. Материалды осы заманғы теорияны ескере отырып толық, дұрыс баяндайды; 2. Қосымша білімдерін көрсетеді; 3. Теориялық білімдерін тәжірибемен байланыстырады; 4. Терминологияны еркін меңгерген; 5. Себептік-салдарлық байланыстарды орната алады; 6. Болжау жасай алады; 7. Қосымша сұраққа сенімді жауап береді.
2	A-	3,67	90-94	өте жақсы	1. Материалды осы заманғы теорияны ескере отырып дұрыс баяндайды; 2. Толық жауап береді, өздігімен тұжырымдар мен қорытынды жасайды; 3. Терминологияны жақсы меңгерген; 4. Себептік-салдарлық байланыстарды қондыра алады; 5. Қосымша сұраққа толық жауап береді.

3	B+	3,33	85-89	жақсы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Материалды жақсы баяндайды; 2. Толық жауап береді, өздігімен тұжырымдар мен қорытынды жасайды; 3. Терминологияны меңгерген; 4. Қисыннан қиыстыруға ие; 5. Қосымша сұрақтарға жауап береді.
4	B	3,0	80-84		<ol style="list-style-type: none"> 1. Негізгі материалды біледі; 2. Мысалдарды негізді келтіреді; 3. Қорытынды мен тұжырымдар жасайды; 4. Терминологияда, баяндауды қисыннан қиыстыруда дәлсіздіктер жібереді; 5. Қосымша сұрақтарға жауап береді.
5	B-	2,67	75-79		<ol style="list-style-type: none"> 1. Негізгі материалды біледі, бірақ қисыннан қиыссыз жаңсақ жауап береді; 2. Терминдерді қолданған кезде дәлсіздіктер жібереді; 3. Қосымша сұрақтарға жауап берген кезде қателіктер жібереді.
6	C+	2,33	70-74	канағаттанарлық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тек қана теориялық білімдердің негіздерін игерген; 2. Тұжырымдар мен қорытындылар жасай алмайды; 3. Терминологияны қолданбайды; 4. Қосымша және нақты сұрақтарға жауап бермейді.
7	C	2,0	65-69		<ol style="list-style-type: none"> 1. Негізгі материалдың білімдерін толық игермеген; 2. Қисыннан қиыстыруға жоқ; 3. Жауабы үзінді түрде; 4. Қосымша сұрақтарға толық жауап бермейді.
8	C-	1,67	60-64		<ol style="list-style-type: none"> 1. Негізгі материалдың білімдерін толық игермеген; 2. Дәлсіздіктер жібереді, тұжырымдар мен қорытындыларды жасай алмайды; 3. Қисыннан қиыстыруға жоқ; 4. Қосымша сұрақтарға жауап берген кезде қателіктер жібереді.
9	D+	1,33	55-59	канағаттанарлық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдың көп бөлігін білмейді; 2. Материалда нашар бағдарланады; 3. Сұраққа жауапты қисыннан қиыстыруға жоқ; 4. Қосымша сұрақтарға жауап қайтаруға киналады.
10	D	1,0	50-54		<ol style="list-style-type: none"> 1. Көптеген дәлсіздіктерді жібере отырып теория негіздерін білуі мен түсінуі, түсінуі төмендететін кейбір үстіртіндер, бірақ оқытушының жетекші сұрақтарының көмегімен дұрыс пікірге келу қабілеттілігі.
11	F	0	0-49		<ol style="list-style-type: none"> 1. Мәнін түсінбей, байланыссыз жүйесіз түрде оларды баяндау; 2. Комиссия мүшелерінің қосымша сұрақтары ойды, теорияның үстіртін жатталынған жайларын қиындатады.

4. Кешендік емтиханның мазмұны

Емтихан сұрақтарының тақырыбы оқу бағдарламаларынан бөлімдерінен таңдап алынған 6В04105 – «Мемлекеттік және жергілікті басқару» ББ циклдарға сәйкес келеді.

5. Кешенді емтиханға шығарылатын пәндер бөлімдерінің мазмұны

5.1 ЭКОНОМИКАНЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ

5.1.1 Экономиканы мемлекеттік реттеудің теориялық аспектілері

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Экономиканы мемлекеттік реттеудің мәні, міндеттері және қажеттілігі. Экономиканы мемлекеттік реттеудегі теориялық көзқарастардың қалыптасуы және дамуы. Экономикалық жүйелердегі мемлекет. Экономиканы мемлекеттік реттеу субъектілері мен объектілері

5.1.2 Экономиканы мемлекеттік реттеу әдістемесінің түсінігі және оның негізгі элементтері.

Мемлекеттік реттеу ғылыми негізделген тұжырымдамасының міндеттері және қажеттілігі ерекшеліктерін қарастыру. Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту.

Мемлекеттік реттеу тұжырымдамасы. Мақсаттарды анықтау, бәсекелес және бірін-бірі қолдаушы мақсаттар. Әлеуметтік-экономикалық дамудың маңызды басымдықтары.

5.1.3 Мемлекеттік реттеу нысандарының жалпы сипаттамасы.

Мемлекеттік реттеу нысандарының жалпықажеттілігі ерекшеліктерін қарастыру.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Мемлекет қызметтері. Экономиканы мемлекеттік реттеудің әдістері мен құралдары. Қазақстандағы мемлекеттің экономикалық билік ету жүйесі. Кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдауды ұйымдыстырушылық-құқықтық қамтамасыз ету. Мемлекеттік кәсіпкерліктің мәні және даму белгілері.

5.1.4 Болжау мен жоспарлау мемлекеттік реттеудің негізгі әдістері ретінде.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Болжаудың мәні және түрлері. Болжау әдістері. Жоспарлаудың мәні және негізгі мақсаттары. Жоспарлаудың түрлері: директивті және индикативті. Экономикалық бағдарлама жасау. Мемлекеттік бағдарламаның мақсаттары, мерзімі, сипаты және жүзеге асыру тәсілдері.

5.1.5 Экономиканы реттеудің қаржы – бюджеттік әдістері.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Фискалды саясат қаржы-бюджеттік реттеудің негізі ретінде: мақсаттары, негізгі құралдары. Мемлекеттік бюджет экономиканы қаржылық реттеудің негізі. Бюджет жүйесін құрудың қағидалары: ашықтық, ғылымилық, толықтық, адрестік. Мемлекеттік бюджеттің қызметтері. Салық жүйесі мемлекеттің экономикалық саясатының әдісі ретінде. Салық жүйесін құрудың қағидалары, негізгі құралдары: салықтық жеңілдіктер, салықтық несиелер, жеделдетілген амортизация. Бюджеттің тапшылығы және мемлекеттік қарыз-экономиканы реттеудің құралдары. Қазақстан Республикасындағы қаржы саясатының ерекшеліктері.

5.1.6 Экономиканы ақша – несиелік реттеудің негізгі механизмдері.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Ақша-несиелік реттеудің теориялық негіздері. Ақша-несиелік реттеудің неоклассикалық және кейнстік модельдері. Ақшаның монетарлық теориясы. Ақша-несиелік реттеудің мақсаттары. Орталық банктің қызметтері. Классикалық монетарлық құралдар: ашық рыноктағы операциялар, пайыз қойылымы саясаты, міндетті резервтерді реттеу. ҚР даму сатыларындағы ақша-несиелік саясатының ерекшеліктері.

5.1.6 Экономикалық өсу: негізгі факторлары және оны қамтамасыз етудің мемлекеттік іс-шаралары

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Экономикалық өсудің мақсаттары, типтері, факторлары. Экономикалық өсу және қоршаған орта. Экономикалық өсудің модельдері. Адам капиталы өсудің маңызды факторы ретінде. Экономикалық өсуді қамтамасыз ету бойынша мемлекеттің негізгі әрекет ету бағыттары. Өндірістің тиімділік көрсеткіштері

5.1.7 Ғылыми – техникалық прогресстің бағыттары және оны жеделдетудегі мемлекеттің ролі.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Ғылыми – техникалық прогресс қазіргі дамудың факторы ретінде. Ақпараттық-коммуникациялық төңкеріс жағдайындағы ұлттық мемлекеттердің даму ерекшеліктері. Ақпараттық технологиялардың адам факторына әсері. Постиндустриалды қоғам құрудағы іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулердің ролі. НИОКР-ды қаржыландыру жағдайлары мен көздері. Индустриалды-инновациялық стратегияны жүзеге асыруда ҚР даму институттарының ролі. Венчурлік кәсіпкерлікті ұйымдастыру мен дамытуды ынталандыру.

5.1.8 Мемлекеттің құрылымдық, өнеркәсіптік және инвестициялық саясаттарын қалыптастыру мен жүзеге асыру механизмдері.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Постиндустриалдық типтегі экономика құрылымы. Мемлекеттің құрылымдық саясаты және негізгі көрсеткіштері: ұдайы

өндірісті реттеу, «мотор-салаларды» анықтау. Экономиканы қайта құрылымдау кезіндегі мемлекеттік іс-шаралары. Белсенді өнеркәсіптік саясатты қалыптастырудың қажеттілігі. ҚР өнеркәсіпті қолдаудың тандамалы және жалпы іс-шаралары. Құрылымдық және өнеркәсіптік саясаттағы инвестициялық сфераның рөлі. Инвестициялаудың субъектілері мен объектілері. Инвестицияның негізгі пайда болу көздері.

5.1.9 Аграрлық сфераны мемлекеттік реттеу.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Ұлттық экономикадағы аграрлық өндірістің ерекшеліктері. Елдің экономикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуде аграрлық сфераның рөлі. Агроөнеркәсіптік кешенде тұрақты өндірісті қамтамасыз ету бойынша мемлекеттің негізгі қызметтері. Өндірушілерді мемлекеттік қолдау нысандары: ауылшаруашылық өнімдеріне сұраныс пен ұсынысқа әсер ету. Аграрлық саясаттың іс-шаралары. Қазақстан Республикасында аграрлық өндірісті ынталандыратын мемлекеттік бағдарламалар. Аграрлық кластерлер.

5.1.10 Бәсекелік ортаны қалыптастыру және монополияны реттеу.

Бәсекелік ортаны қалыптастыру постиндустриалды экономикаға өтудің маңызды шарты ретінде. Монополияға қарсы саясат: мазмұны, түрлері, әсер ету әдістері. Әділетсіз бәсекенің түрлері және тұтынушылардың құқықтарын қорғау. Кәсіпкерлік қызмет түрлерін қолдау және олардың дамуы. Мемлекет – бәсекелік ортаны қамтамасыз етудің кепілі. Қазіргі кездегі кәсіпкерлікті ынталандырудың нормативті-құқықтық аспектілері.

5.1.11 Жұмыспен қамтуды мемлекеттік реттеу мен халықты әлеуметтік қорғау.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Жұмыспен қамтудың әлеуметтік-экономикалық мәні, құрылымы мен қағидалары. Еңбек рыногы субъектілері, объектілері, механизмдері. Мемлекеттің жұмыспен қамту саясаты. Белсенді және белсенді емес модельдер. әлеуметтік саясаттың теориялық аспектілері. Қазіргі нарықтық экономикадағы әлеуметтік басымдықтар. ҚР әлеуметтік саясаттың ерекшеліктері.

5.1.12 Экологиялық реттеу бойынша мемлекеттік іс-шаралар жүйесі.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Өндіріс пен биологиялық орта арасындағы өзара қатынастардың жаңа жүйесі. Өндіріс және сыртқы әсерлер. Теріс экстерналии және экологиялық теңсіздік. Табиғи ресурстарды пайдалануды мемлекеттік реттеу. Мемлекеттің табиғатты қорғау қызметі. Қоршаған ортаны қорғау бойынша халықаралық және ұлттық бағдарламалар. ҚР экологиялық мәселелерді шешуге бағытталған мемлекеттік саясаты.

5.1.13 Сыртқы экономикалық іс-әрекетті мемлекеттік реттеу.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Мемлекеттік сыртқы экономикалық іс-әрекеті: мәні және негізгі бағыттары. Сыртқы сауда саясатының мақсаттары. Еркін сауда мен протекционизм саясаттарын салыстырмалы талдау. Сыртқы сауда мен валюта бағамын либерализациялау. БСҰ-ға кіру жағдайындағы экспорт-импортты реттеу. Сыртқы экономикалық реттеу құралдары. Тарифтік және тарифтік емес реттеу. Сыртқы экономикалық реттеу органдары. Ғаламдану жағдайындағы Қазақстанның сыртқы экономикалық іс-әрекеттерінің басымдықтары мен болашағы.

5.1.14 Аймақтардың әлеуметтік – экономикалық дамуын мемлекеттік реттеу.

Мемлекет, нарықтық экономика, санкциялар, инфрақұрылым, Экономиканы мемлекеттік реттеу, экономикалық даму, экономиканың секторларын дамыту. Аймақ экономикаларының қызмет етуінің теориялық әдістемелік негіздері. Аймақтардың өндірістік-ресурстық әлеуетінің негізгі элементтері, олардың ерекшеліктерін анықтайтын факторлар. Аймақтық саясат. Аймақтық рыноктарды басқару. Аймақтардың әлеуметтік дамуы экономикалық әдістер мен реттеу құралдарын аймақтардың негізгі мақсаты ретінде.

Ұсынылатын әдебиеттер

Негізгі оқу әдебиеттер:

1. Уваров В.Н. Теория государственного управления: вред- мет и система //Право и государство, 2017-250с.

2. Жатқанбаев, Е.Б. Мемлекеттік басқаруды ұйымдастырудың теориясы және практикасы Алматы 2018-420б.
3. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления. Курс лекций. - М.: Юрид. лит., 2018-125с.
4. Лунев А.Е. Теоретические проблемы государственного управления. М., Наука, 2015-410с.

Қосымша әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы №148 Заңы Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы
2. Сапарғалиев Г.С. Конституционное право Республики Казахстан. - Алматы: Жеты Жарғы,
3. Кучуков, Р.А. Теория и практика государственного регулирования экономических процессов. Москва 2015-320с.

5.2 MEMЛЕКЕТТІК ЖӘНЕ НЫСАНАЛЫ БАҒДАРЛАМАЛАРДЫ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ БОЛЖАУ

5.2.1 Мемлекеттік бағдарламалар мен жобаларды басқарудың тәжірибелік әдістері және теориялық-әдіснамалық негіздері

Жобалық және операциялық қызмет. Функционалдық және жобалық басқару. Жобаларды жіктеу. Жобаларды басқару әдістері. Жобаның өмірлік циклі. Жобалық талдау және жобаның қаржылық іске асырылуы. Техникалық-экономикалық негіздеме және бизнес-жоспар. Жобалау қызметін қаржыландыру көздері. Қаржыландырудың ұйымдық нысандары. Жобалық қаржыландыру. Әсері мен тиімділігі. Ғылыми-техникалық әсер. Тиімділікті анықтаудың қарапайым әдістері. UNIDO тиімділігін анықтау әдістемесінің негіздері. Тапсырмалар, процестер және жоспарлау деңгейлері. Жұмыстың иерархиялық құрылымы. Желіні жоспарлау

5.2.2 Мемлекеттік бағдарламалар мен жобаларды басқару үрдістері

Сыни жол әдісі. Ресурстарды жоспарлау. Күнгізбелік жоспарлау. Сметалық жоспарлау. Жауапкершілік матрицасы. Жоба құнын басқарудың негізгі принциптері. Жоба құнын бағалау. Бюджеттеу туралы түсінік. Жоба құнын басқару әдістері. Жоба бойынша жұмыстар мониторингі. Жұмыс көлемінің, ұзақтығының және құнының өзара байланысы. Жұмыс мазмұнын басқару. Жұмыстың құрылымы мен көлемі. Өнімділік. Квалиметрия туралы түсінік.

5.2.3 Мемлекеттік бағдарламалар мен жобаларды инициациялау кезеңі

Жобаның сапа менеджменті. Д. Тагучи Әдісі. Сапаны басқару стандарттары. Жоба өнімдерін сертификаттау. Жоба ресурстарын басқарудың негізгі принциптері. Сатып алуды басқару

5.2.4 Мемлекеттік бағдарламалар мен жобаларды жоспарлау және орындау кезеңі

"Жоба" ұғымы және "жобаларды басқару" ұғымы. "Жобаларды басқару" пәнінің пайда болуы және дамуы. "Жобаларды басқару" курсының нысаны мен пәні, мақсаттары мен міндеттері, құрылымы. Жоба басқару нысаны ретінде. Жобаның бизнес-идеясы түсінігі. Бизнес-идеяның эволюциясы (пайда болу кезеңдері). Бизнес-идеялардың негізгі көздері. Жобаға қатысушылар. Жобаларды жіктеу. Жобаның өмірлік циклі. Инвестициялық-құрылыс жобасының және жылжымайтын мүлік жобасының өмірлік циклі.

5.2.5 Мемлекеттік бағдарламалар мен жобаларды бақылау және аяқтау кезеңі

Жобаны басқару институтының (PMI) әдіснамасына сәйкес жобаның өмірлік циклінің жіктелуі. Инвестиция салу және өтелу тұрғысынан жобаның өмірлік циклінің жіктелуі.

Жобаның өмірлік циклін модельдеу әдістері. Жобаны басқаруды ұйымдастыру. Жобаны басқарудың техникалық және әлеуметтік-мәдени аспектілері. Жобаны басқару құрылымы РМВОК-тың 4-ші редакциясына сәйкес. Жобаны басқару командасын қалыптастыру. Жоба командасының қатысушыларын іріктеу, құрамы және функционалдық міндеттері. Жоба командасының өмірлік циклінің кезеңдері. Жоба тобын басқару.

5.2.6 Мемлекеттік бағдарламалар мен жобаларды уақытын, құнын және сапасын басқару

Жобаларды басқару кәсіпорынның бизнес жүргізу және шаруашылық қызметінің әдіснамасы ретінде. Жобалау қызметі саласындағы халықаралық ұйымдар (IPMA, PMI) және олардың қызметінің сипаттамасы. Жобаларды басқару бойынша қызметтердің халықаралық нарығы.

ЕО/БҰҰДБ бағдарламасы бойынша 21-Жергілікті күн тәртібі шеңберіндегі табысты идеялар мен жобалардың мысалдары. Жобаны әзірлеудің инвестицияға дейінгі кезеңіндегі маркетингтік зерттеулер және бизнесті зерттеу.

5.2.7 Мемлекеттік бағдарламалар мен жобадағы сатып алуды және жеткізіп беруді басқару

Қаржыландыру жоспарындағы тәуекелдерді есепке алу. Жобаның орналасқан жерін таңдауға қойылатын негізгі талаптар. Жобаны іске асыру үшін орналасқан жері мен учаскесін таңдау жұмыстарының мазмұны: тәсілдер мен критерийлер. Жобаның аймақ экономикасына экономикалық әсері. Бас жоспар және егжей-тегжейлі даму жоспары туралы түсінік. Беларусьта құрылыс үшін жер учаскелерін беру тәртібі.

5.2.8 Мемлекеттік бағдарламалар мен жобадағы өзгерістерді, жоба тәуекелін басқару

Жобаны іске асыру бюджетін әзірлеудің мақсаттары мен міндеттері. Жобаны іске асыруға грант алу үшін оның бюджетін қалай дұрыс әзірлеу керек. Жобаны іске асыру кестесін әзірлеу. Гант Кестесі. Бюджеттеу ұғымы және оның жоба мен кәсіпорынды басқарудағы рөлі. Бюджеттеу ұғымы. Белгілі бір адамның уақыт капиталын басқару мысалында бюджеттеуді қолдану.

Ұсынылатын әдебиеттер

Негізгі оқу әдебиеттер:

1. Управление портфелями проектов. Бенко К. // уч.пос. М ООО. ИД Вильямс 2019-123с.
2. Филипс Д. Управление проектами в области информационных технологий . // уч.пос. М «Лори» 2018-750с.
3. Фунтов В.Н. Основы управления проектами в компании. // уч.пос. С-П 2019- 336с.
4. Стратегическое планирование и анализ эффективности инвестиций // Идрисов А.Б. Картышев С.В. Постников А.В. М. Филинь 2018 -450с.
5. Нанасов П.С. Управление проектно-сметным процессом //М «Мастерство» 2019-410с.
6. Милошевич Д.З. Набор инструментов для управления проектами // М. Компания «Айти ДМК Пресс» 2019г.
7. Евдокимов Л.О. Инновационный менеджмент // уч.пос. С-П. ООО «Андреевский издательский дом» . 2019г.

Қосымша әдебиеттер:

1. Гончаров В.И. Инвестиционное проектирование. – Мн.: Изд-во МИУ, 2019. – 224 с.
2. Инвестиционные проекты. Колтынюк Б.А. Учебник. 2-е изд. - СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2018.
3. Черняк В.З. Управление инвестиционными проектами. М.: ЮНИТИ, 2018.
4. БИЗНЕС-ПЛАН инвестиционного проекта: Отечественный и зарубежный опыт. Современная практика и документация: Учебник. 5-е изд. Под ред. Попова В.М. – М.: Финансы и статистика, 2018.
5. Управление проектами: практическое руководство. Клиффорд Ф. Грей, Эрик У. Ларсон. Пер. с англ. – М.: Издательство «Дело и Сервис», 2019.

6.1 МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ ТЕОРИЯСЫ

6.1.1 Мемлекеттің мәні, нысандары және оны басқару қажеттілігі.

Мемлекеттің пайда болуы, мәнісі мен негізгі сипаттамалары. Мемлекеттің пайда болуы туралы теорияның негізгі бағыттары және оны басқару тәртібі. Мемлекеттік құрылымы және саяси режимдері.

6.1.2 Мемлекетті басқарудың объективті қажеттілігі. Басқару жүйесі қоғамдық-экономикалық даму институты ретінде. Мемлекеттің негізгі қызметтері және мемлекеттік басқарудың әртүрлі жүйелерінің сипаттамалары. Мемлекеттік басқарудың әлеуметтік-экономикалық негіздері.

6.1.3 Мемлекеттік басқарудың теориялық-әдістемелік негіздері. Қоғамдық қатынастардың басқарушылық бөлігі, оның мәнісі, ерекшелігі мен ғылыми базасы. Мемлекеттік басқару ісінің теориялық негіздері мен оның құрамдас бөліктері. Мемлекеттік саясаттың маңызы мен қалыптасуы. Мемлекеттік басқарудың объектілері мен субъектілері және олардың жүйелері.

6.1.4 Мемлекеттік басқарудың негізгі әдістері мен проблемалары. Мемлекеттік басқарудың әкімшілік, экономикалық, әлеуметтік-саяси, моралдық-этикалық әдістері. Мемлекеттік басқарудың басты әкімшілік және экономикалық негіздері. Мемлекеттік биліктің салалары және олардың функционалдық міндеттерін атқаруының құқықтық негіздері.

6.1.5 Мемлекеттік басқарудың ұйымдастырушылық негіздері. ҚР Конституциясы мемлекетті басқарудың заңдылық-құқықтық негізі ретінде. Мемлекеттік басқаруды ұйымдастырудың мәнісі мен негізгі белгілері. Заң шығарушы және атқарушы билік органдарының жүйесі, олардың өзара әрекеттілігінің тәртібі мен тиімділігі.

6.1.6 Атқарушы билік жүйесіндегі басқару органдарының құрылымы мен ұйымдастырылуы. Экономика мен әлеуметтік сфераны басқарудағы мемлекеттік органдардың мақсаттары мен функционалдық міндеттері. Орталық және жергілікті мемлекеттік басқару органдары. Салалық және аймақтық деңгейде мемлекеттік басқару органдарын құру мен қайта құру мәселелері.

6.1.7 Мемлекеттік басқаруды құқықтық және ақпараттық қамтамасыздандыру. Мемлекеттік басқаруда заң шығару іс-әрекетінің бастапқылығы. Мемлекеттік басқаруды құқықтық реттеудің негізгі нысандары мен әдістері. Ақпараттық технология және оны қолдануды ұйымдастыру.

6.1.8 Мемлекеттің басқарушылық іс-әрекеті және оның санаткер потенциалы. Басқару ісінің мәнісі, жалпы белгілері мен қағидалары. Басқару ісінің нысандары мен мазмұны. Басқарушылық технологиясының түсінігі және оның жіктелуі.

6.1.9 Мемлекеттік басқару қызметшілері және олардың сапалық деңгейіне қойлатын талаптар. Мемлекеттік қызметтің мәні мен заңнамалық негіздері. Мемлекеттік қызметтің ұйымдастырушылық қамсыздандырылуы және оның негізгі мәселелері. ҚР «Мемлекеттік қызмет жөніндегі» Заңы.

6.1.10. Басқару қызметінің стилі және оны іске асырудағы жауапкершілік. Басқару ісінің стилі туралы ұғым және оның өзгермелілігі. Мемлекеттік басқару стилінің элементтері мен оны сипаттайтын белгілер. Басқару ісі стилінің мемлекеттік басқарудағы жауапкершілікпен өзара байланысы және оны жетілдірудің қажеттілігі.

6.1.11 Мемлекетті басқару қызметінің әлеуметтік-экономикалық тиімділігінің мәселелері. Мемлекеттік басқарудың нәтижелерін талдау әдістемесі және оны бағалау. Жалпы мемлекеттік және аймақтық деңгейлерде басқару ісінің тиімділігінің экономикалық негізі. Мемлекеттік басқарудың жалпы әлеуметтік тиімділігінің мәнісі мен бағалау белгілері.

6.1.12 Қазақстандағы мемлекеттік басқаруы. Қазақстандағы мемлекеттіліктің және мемлекеттік құрылыстың тарихи негіздері. ҚР мемлекеттік құрылысының әлеуметтік-саяси және ұйымдастырушылық-құқықтық жағынан қамтамасыз етілуі.

6.2. АЙМАҚТЫҚ ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ БАСҚАРУ

6.2.1 Аймақ ғылыми білімнің саласы ретінде

Аймақтық экономиканың теориялық негіздері. Аймақтық экономика және басқару ғылымның тарихи астары мен негізгі бағыттары. «Аймақтық экономика» және «Экономикалық аймақ» түсініктері: олардың мәні бойынша мазмұны бойынша айырмашылығы. Аймақтық экономика және басқарудың объектісі. Аймақтық экономика және басқарудың негізгі міндеттері. Аймақтық экономика және басқарудың ғылыми және тәжірибелік салалары. Аймақтық экономиканы зерттеудің негізгі әдістері. Аймақтық экономиканың сабақтас пәндермен байланысы.

6.2.2 Аймақтық экономиканың қалыптасуының теориялық негіздері

Территориялық еңбек бөлінісі және қоғамдық өндіргіш күштердің орналасуы. Аймақтық экономиканың қалыптасуы мен дамуы. Аймақтық экономиканың пайда болуы және И. Фон Тюненнің, В.Лаунхардтың, А.Вебердің, В.Кристаллердің өндірісті және халықты орналастыру теориялары. А.Лештің кеңістік экономика туралы теориясы. ауылшаруашылық штандарт теориясы. А.Вебердің өнеркәсіптік штандарт теориясы. Ф.Будвил, Ф.Перудің «өсу плюстері» және «даму плюстері» теориясы. Дж.Фридман, Э.Валлерстайннің «орталық- шеткі аймақ (перифирия)» теориясы. Аймақтық ғылымның қалыптасуы.

6.2.3 Аймақ шаруашылық жүргізу және басқару объектісі ретінде

Аймақтардың табиғи шаруашылық талдауы. Экономикалық аудандарға бөлу халық шаруашылығын территориялық ұйымдастыру әдісі ретінде Басқару объектісі ретінде аймақтың мәні. Аймақ шаруашылық жүргізу объектісі ретінде. Аймақтық экономиканың қалыптасуы мен қызмет етуінің факторлары. Еңбектің аумақтық бөлінісіндегі негізгі факторлары және оның аймақтық экономиканың қалыптасуы мен дамуындағы рөлі. Аймақтардың мамандану деңгейі. Аймақтардың қалыптасқан маманданулары. Аймақтардың тиімді маманданулары. Жинақтаушы көрсеткіштердің жалпы сипаттамасы ретінде жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) көлемі және оның жан басына шаққандағы мөлшері.

6.2.4 Аймақтың экономикалық әлеуеті және оны бағалау

Аймақтардың табиғи – ресурстық, экономикалық және ғылыми әлеуеті. Аймақ әлеуетінің негізгі құрамдас бөліктері: құрылымы, даму көрсеткіштері. Табиғи-экологиялық әлеует. Ресурстық өндірістік әлеует. Еңбек әлеуеті.

Өндіргіш күштерді оналастыру заңдылықтары, қағидалары және факторлары. Мамандану мен кешенді дамудың мәні. Салааралық өзара әрекеттесулері.

Аймақтық орталықпен, басқа аймақтармен және өзге сыртқы әлеммен экономикалық байланыстары. Экономикалық қатынастардың негізгі нысандары: сауда, қаржылық.

Аймақтар экономикасының өндірістік секторы және олардың табиғи экономикалық әлеуеті. Қазақстан аймақтарының индустриалдық, аграрлық, инвестициялық құрылысы және өндірістік инфрақұрылымдық әлеуеті.

6.2.5 Аймақтар экономикасының дамуын реттеудің ұйымдастырушылық-құқықтық негіздері

Экономикалық даму мен адамзат дамуы индексі бойынша аймақтарды топтастыру әдістемесі. Қазақстан жеке аймақтарының дамуын салыстырмалы талдау аймақтық саясатын қалыптасу шарты ретінде. Аймақтардың шаруашылық дамуын басқарудың конституциялық негіздері. Мемлекеттік биліктің жергілікті органдарының негізгі мақсаттары мен міндеттері, олардың құзіреттері мен олардың ісін ұйымдастыру тәртібі.

Жергілікті мемлекеттік басқару органдарының құрылымы мен жүйесі, бір-біріне бағыныштылықтары және экономиканы орталықтан басқару органдарымен өзара әрекеттестігі.

Орталық және жергілікті басқару органдарының әкімшілік – ұйымдастырушылық функцияларын ажырату мәселелері және олардың Қазақстан жағдайында шешілу процесі. Нарықтық және жергілікті мемлекеттік басқару органдарының ұтымды тізімін анықтау, оларды жүйелендіру және жіктеу.

6.2.6 Аймақтардың дамуын мемлекеттік реттеу қажеттілігі және мәні

Аймақ нарығының аймақтық ерекшеліктері. Аймақтық теңсіздіктердің объективті негіздері және аймақтардың дамуын мемлекеттік реттеу қажеттілігі. Жалпы ұлттық экономикалық саясаттағы аймақтың экономикалық орны. Аймақтық дамуды реттеудің институционалдық және құқықтық негіздері. Аймақтық дамуды реттеудің негізгі әдістері мен құралдары. Аймақтық саясаттың макро және микро құралдары. Мәселелі аймақтар және аймақтық даму бағдарламалары. Аймақтық саясаттың макро және микро құралдары. Проблемалы аймақтар және аймақтық даму бағдарламалары. Аймақтық дамуды мемлекеттік реттеудің әдістер жүйесі және олардың қиыншылықтары.

6.2.7 Аймақтық саясат: мәні және негізгі бағыттары.

Еңбек нарығы мен жұмыспен қамту саласындағы мемлекеттік саясат. Аймақтық саясаттың негізгі мақсаты: аймақтар арасындағы әлеуметтік- экономикалық даму деңгейлері арасындағы айырмашылықты төмендету: әлеуметтік инфрақұрылымды нығайтуға мүмкіндік беретін басыңқылықты инвестициялық жобаларды жүзеге асыру, аймақтардағы халықтың өмір сүру деңгейін жақсарту. Аймақтық саясаттың негізгі қағидалары. Мемлекеттік аймақтық саясатын жүзеге асырудың жолдары, құралдары және әкімшілік-экономикалық механизмдері.

6.2.8 Аймақтық бюджет – салық жүйесі.

Депрессивті аудандар мен ішкі қалаларды айқындау әдістемелік негіздері. Аймақтың бюджеттік қатынастары. Аймақтық бюджет жүйесінің қалыптасуының негізгі қағидалары. Аймақтық бюджетті қалыптастыру негіздері.

Қазақстан Республикасындағы қаржы бюджет қатынастарының аймақтық астары. Аймақтың экономикалық әлеуетін ұлғайтатын ұдайы өндіріспен қамтамасыз етудегі бюджетаралық қатынастарды жетілдірудің рөлі.

Жалпы сипаттағы ресми трансферттер (бюджеттік субвенция мен бюджеттен алу) бюджет деңгейлері арасындағы қатынастарды реттеудің негізгі механизмі ретінде.

6.2.9 Аймақтар экономикасының дамуын жоспарлау мен болжау.

Аймақтық экономика қызметінің бюджеттік – қаржылық және құқықтық механизмдері. Болжау, жоспарлау және бағдарламалау аймақтық экономиканы реттеудің негізгі механизмдері. аймақтардың экономикасы мен әлеуметтік сфераларының даму жоспарларын әзірлеу мен оның орындалуын қамтамасыз етудегі жергілікті өкілетті және атқарушы органдардың рөлі.

Аймақтық дамудың жоспар- болжамдарының негізгі мазмұны, олардың негізгі бөлімдері мен көрсеткіштері. Аймақтық бағдарламалардың жіктелуі. Бағдарламаны жүзеге асыру механизмі. Бағдарламаны бағалау өлшемдері. Бағдарламаның мақсаттары мен ресурстары.

6.2.10 Қазақстан аймақтарының әлеуметтік – экономикалық әлеуетін бағалау.

Қазақстан аймақтарының салықтық әлеуеті. Елдің экономикалық дамуының аймақтық ерекшеліктері мен жағдайларын зерттеудің қажеттілігі мен негізгі нәтижелері. Қазақстанның ірі аймақтары мен облыстарының экономикалық өсу динамикасының заңдылықтары мен қарқыны.

Аймақтардың әлеуметтік экономикалық даму деңгейлеріндегі аймақтық айырмашылықтың объективті себептері. Республика аймақтарының экономикалық әлеуеті мен экономикалық даму деңгейлері бойынша оларды топтаудың (типке бөлудің) әдістемелік негіздері. Аймақтардың (облыстардың, қалалардың, аудандардың) әлеуметтік экономикалық даму деңгейіне талдау және оның негізгі әдістері.

6.2.11 Аймақтық дамуды мемлекеттік реттеудің әлемдік тәжірибесі

Аймақтық инвестициялық – инновациялық саясаттың қалыптасу ерекшеліктері. Аймақтар экономикасын мемлекеттік реттеу мәселелері. . Аймақтар дамуын кешенді стратегиялық жоспарлаудың субъектілері мен әдістемесі және оны жетілдіру бойынша сұрақтар. Әлем елдеріндегі аймақтық экономиканың мәселелері: жалпы және ерекше. Әлемнің әр түрлі елдері бойынша аймақтық экономикалық саясатты салыстырмалы талдау. Әлемдік экономикадағы аймақтық дамуды реттеуші институттар. Аймақтық саясаттың құқықтық негіздері және макро мен микро құралдары. Әлемдік экономикадағы проблемалық аймақтар мен аймақтық даму бағдарламалары. АҚШ және Еуропа елдерінің тәжірибесі. Қытайдағы арнайы экономикалық аймақтар.

Ұсынылатын әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1. Қинашева Ж.Б. Мемлекеттік басқару теориясы: Оқу құралы.- Өскемен, 2019.- 112 бет
2. Ускеленова А.Т. Қазақстан Республикасының экономикалық өсуді қамтамасыз етудің тұжырымдамалық негіздері: монография / Асель Талаповна Ускеленова.- Алматы: Эверо, 2019.- 363 б.
3. Нурсултанова Л.Н. Казахстан в современных условиях: монография / Нурсултанова Л.С., Казахская инженерно-техническая академия.- Астана: Мастер По, 2018.- 192 с.
4. Казахстанский путь – 2050, Экономика Казахстана в XXI веке: коллективная монография / под общ. ред. Б.К.Султанова;.- Алматы: КИСИ при Президенте РК, 2017г
5. Орлова Т.Т. Оптимизация производственных и социально-экономических процессов в регионе Ертазин Х.Е. Проблемы агробизнеса Х.Е. Ертазин, А.С. Амиртаев, М.А. Огузбаев.- Алматы: Эверо, 2017.- 269
6. Қасымова А.Ф. Экономикалық талдау: оқулық / А.Ф. Қасымова, Г.Ж. Танекеева.- Қарағанды: Ақ Нұр, 2018.- 260 б.

Қосымша әдебиеттер

7. Ертазин Х.Е. Қазақстанда агробизнестің қалыптасуы мен дамуы: монография /.- Алматы: Эверо, 2012.- 236 б.
8. Бейжанова А.Т. Туристік маркетинг: оқу құралы / Анара Тұрсыналықызы Бейжанова; Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық ун-ті.-Қарағанды: АҚНҰР,2013-214 б.
9. Қазақстан тәуелсіздік жылдарында 1991-2019: статистикалық жинақ /.- Астана: ҚР Статистика агенттігі, 2016.- 249 б.